

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13 i 89/16) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2018. GODINU STRANKE DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI

Broj: 03-07-6-267/19
Sarajevo, 14. oktobar 2020. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu našeg pregleda utvrđeno je sljedeće:

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 8. stav (1) i stav (4), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskih izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka demokratske aktivnosti se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	34.546,98	7,49
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	10.100,00	2,19
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od pr.lica (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	22.127,55	4,80
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	394.274,77	85,52
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	461.049,30	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	461.049,30	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 487.523,24 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Stranka demokratske aktivnosti. Skraćeni naziv stranke je A-SDA.

Stranka demokratske aktivnosti je registrovana kod Općinskog suda u Bihaću, rješenjem broj: 017-0-RegPo-08-000002 od 08.02.2008. godine.

Sjedište stanke je u Cazinu, Cazinskih brigada bb.

Lice ovlašteno za zastupanje Stranke demokratske aktivnosti je Nermin Ogršević, predsjednik stranke. Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2018. godinu je Dr. sc Muhamed Alić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, organizacionu strukturu Stranke demokratske aktivnosti čine:

- Centrala A-SDA u Tuzli,
- Glavni odbor A-SDA u Sarajevu,
- 4 kantonalna odbora,
- 6 gradskih odbora i
- 29 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Stranke demokratske aktivnosti za 2018. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta, priloge fizičkih i pravnih lica i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti u periodu od 2008. do 2017. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci: da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava, da u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentira sve donacije, uključujući nenovčane, da primljene donacije uplaćuje na transakcijski račun centrale stranke, da se ne finansira iz izvora koji su zabranjeni političkim strankama, da vodi tačne, potpune i ažurne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1 NALAZI

a) Stranka demokratske aktivnosti nije postupila u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka demokratske aktivnosti je dana 29.10.2018. godine dostavila Rebalans programa utroška sredstava za 2018. godinu u kojem je predvidjela ukupne troškove u iznosu od 511.100,00 KM. Uvidom u finansijski izvještaj stranke utvrđeno je da je stranka u 2018. godini ostvarila ukupne rashode u iznosu od 487.523,24 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva u iznosu od 5.235,80 KM utrošila mimo svog finansijskog plana rashoda, odnosno programa utroška sredstava za 2018. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirala *Troškove rezervnih dijelova* u 2018. godini u iznosu od 9.000,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 9.642,76 KM, što je za 642,76 KM više od planiranog iznosa.

- *Troškove goriva i maziva* stranka je planirala u iznosu od 18.000,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 19.256,91 KM, čime je iste prekoračila za iznos od 1.256,91 KM.
- Stranka je *Troškove zakupa* prekoračila za 3.336,13 KM. *Troškove zakupa* stranka je planirala u iznosu od 69.000,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 72.336,13 KM.

b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti prekršila odredbe člana 8. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je tokom 2018. godine ostvarila nenovčanu donaciju besplatnim korištenjem poslovnog prostora površine 18,60 m², koji je Općina Ključ dodijelila na korištenje Udruženju žena „Ključki biseri“ Ključ, a udruženje je prostoriju dodijelilo političkoj stranci. Ovu donaciju Stranka demokratske aktivnosti je prijavila u finansijskom izvještaju na obrascu 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu da plati) u iznosu od 1.235,25 KM.

Udruženje žena „Ključki biseri“ Ključ je finansirano javnim sredstvima,¹ pa je navedena donacija političkoj stranci zabranjena u skladu sa odredbama iz člana 8. stav (1) tačka g) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Pregledom je utvrđeno da je stranka primila prilog pravnog lica „Bushel“ d.o.o. u iznosu od 2.000,00 KM.

Prema podacima Gradske uprave Grada Cazina², pravno lice „Bushel“ doo Bihać, je u 2018. godini imalo skopljene ugovor o javnoj nabavi i isporuci goriva „pelet“ za grijnu sezonu 2017/2018 za potrebe Grada čija vrijednost iznosi 23.248,00 KM bez PDV-a.

S obzirom da je navedeno pravno lice u 2018. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama roba sa organima izvršne vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini čija je vrijedost veća od 10.000,00 KM, Stranka demokratske aktivnosti je ostvarila zabranjeni prilog u ukupnom iznosu od 2.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Stranka je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i prikupljene finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije u skladu sa računovodstvenim propisima i odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima i novčanim tokovima, niti je godišnji finansijski izvještaj popunila u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka-u daljem tekstu: Pravilnik, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1)³ i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je u obrascu 2. finansijskog izvještaja (Promet svih transakcijskih računa političke stranke) iskazala transakcijski račun broj: 1321002007661291 kod NLB banke sa sljedećim prometom: stanje na dan 01.01.2018. godine u iznosu od 19.788,93 KM, promet ulaza u iznosu od 488.116,91 KM, promet izlaza u iznosu od 497.091,17 KM i stanje na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 10.814,67 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa stranke i njihovom analizom utvrđen je sljedeći promet po navedenom računu: stanje na dan 01.01.2018. godine u iznosu od 19.629,08 KM, promet ulaza u iznosu od 488.116,91 KM, promet izlaza u iznosu od 496.931,32 KM i stanje na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 10.814,67 KM.

¹ Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je u 2018. Godini dodijelila sredstva Udruženju žena „Ključki biseri“ u iznosu od 5.190,00 KM za finansiranje projekta „Za zdrave stilove života“.

² Akt Grada Cazina, broj: 02-14-7459/19 od 24.06.2019. godine uz koji je dostavljen Ugovor.

³ Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom.

Takođe, stranka je pored računa kod NLB banke u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala i promet po transakcijskom računu broj: 1610350031380027 kod Raiffeisen banke i to: promet ulaza u iznosu od 182.007,56 KM, promet izlaza u iznosu od 181.993,72 KM i stanje na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 13,84 KM.

Uvidom u izvode utvrđen je sljedeći promet po navedenom računu: promet ulaza u iznosu od 182.000,00 KM, promet izlaza u iznosu od 181.993,72 KM i stanje na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 13,84 KM.

Pogrešnim iskazivanjem prometa po transakcijskim računima stranka je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika. Pored toga što je pogrešno iskazala promet po transakcijskim računima u godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je i pogrešno evidentirala promet u svojim poslovnim knjigama.

(2) Stranka nije iskazala sve rashode u obrascima 4. (Ukupni rashodi političke stranke), 4.1 (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) i 4.2 (Troškovi propagande) finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Stranka demokratske aktivnosti nije u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora za Općinski odbor Breza u iznosu od 153,72 KM, dok je za Općinski odbor Gradačac troškove zakupa iskazala u većem iznosu za 37,18 KM.
- U toku obavljanja revizije, a kontrolom ugovora o djelu utvrđeno je da je stranka u okviru režijsko-administrativnih i ostalih troškova iskazala i troškove po osnovu ugovora o djelu koji je sklopljen sa Alić Kasimom u ukupnom iznosu od 3.600,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 21, 22. i 23. Pravilnika.

Kontrolom ugovora i njegove sadržine, utvrđeno je da je stranka navedeno fizičko lice angažovala po ugovoru o djelu za obavljanje poslova u svrhu provođenja predizborne kampanje.⁴

S obzirom da se navedena usluga direktno odnosi na kampanju, trošak nastao po tom osnovu predstavlja troškove kampanje te je kao takav trebao biti iskazan u obrascu 4.2. finansijskog izvještaja.

d) Stranka demokratske aktivnosti je sa namjenskog računa za finansiranje kampanje tokom Opštih izbora 2018. godine izmirila dio troškova koji nisu troškovi izborne kampanje.

Stranka demokratske aktivnosti je sa transakcijskog računa, koji je Centralnoj izbornoj komisiji BiH prijavila kao račun za finansiranje izborne kampanje, isplatila sredstva u iznosu od 6.243,60 KM, dobavljaču „DIBS 98“ d.o.o. kojima je plaćen ostatak duga iz prethodnog perioda i ne predstavlja troškove kampanje za Opšte izbore 2018. godine.

Članom 4.4 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisano je da prijava za ovjeru sadrži broj računa za finansiranje izborne kampanje.

Pravilnikom o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Opštim izborima 2018. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/18), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine propisala je formu i sadržaj prijave za ovjeru političkih subjekata, te obavezu političkim strankama da taksu za ovjeru prijave za učešće na Opštim izborima 2018. godine uplate sa svog transakcijskog računa koji će se namjenski koristiti za izbornu kampanju tokom Opštih izbora 2018. godine.

⁴ Organizacija i realizacija predizbornih skupova za Opšte izbore 2018. godine na području KO ZE-DO.

Troškovi kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁵ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, na osnovu broja birača, Stranka demokratske aktivnosti je mogla potrošiti 991.177,15 KM.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, u svrhu izborne kampanje iskazala troškove u iznosu od 192.934,67 KM.⁶

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Stranci demokratske akcije da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim Rebalansom programa utroška sredstava,*
- *da se ne finansira iz izvora koji su zabranjeni političkim strankama,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi tačne evidencije o rashodima i novčanim tokovima stranke,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da sa posebnog računa za finansiranje kampanje plaća isključivo troškove kampanje.*

KOMENTAR:

Stranka demokratske aktivnosti se očitovala na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu. U očitovanju stranka je istakla da je izvršila Rebalans programa utroška sredstava za 2018. godinu, te da su isti dostavljeni dana 04.05.2018. godine i 29.10.2018. godine.

Uvidom u dokumentaciju kojom raspolaže Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da je stranka, dana 29.10.2018. godine, dostavila Rebalans programa utroška sredstava za 2018. godinu, koji je stranka usvojila dana 16.10.2018. godine, te je isti uzet u razmatranje.

Pored navedenog potrebno je istaći da je stranka u 2018. godini ostvarila i nenovčanu donaciju otpisom obaveze prema pravnom licu „Una auto“ d.o.o. Bihać u iznosu od 18.246,30 KM, koju je u 2019. godini stranka vratila ovom pravnom licu, odnosno na račun pravnog lica „Una auto“ d.o.o. Bihać je uplatila novčana sredstva u iznosu od 18.246,30 KM i time izmirila dug.⁷

Služba za reviziju je uvažila sve argumentovane primjedbe stranke, te je korigovala nalaze revizije iz Preliminarnog izvještaj o pregledu.

šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

revizor

Veliborka Kenjić

šef Službe za reviziju

Mr.sc Hasida Gušić

⁵ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

⁶ Stranka je troškove propagande u obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala u iznosu od 179.434,67 KM. Ovi troškovi su uvećani za iznos od 3.600,00 KM koji se odnosi na troškove ugovora o djelu koji je zaključen sa fizičkim licima za potrebe izborne kampanje.

⁷ Stranka je na zahtjev dostavila dokumentaciju o vraćanju nenovčane donacije i analitičke kartice o evidenciji navedenih poslovnih promjena u poslovnim knjigama.